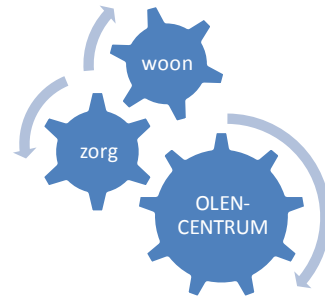

WOONZORGZONE Olen-Centrum, een ander verhaal

De weg naar een aangenaam, veilig en warm samen leven in Olen-Centrum

Jan Van Velthoven, gerontoloog

Inleiding

Het lokale bestuur in Olen (OCMW- en gemeentebestuur) wil komen tot een maximale invulling van woonzorg in de gemeente. Dit om, binnen het kader van de voorziene middelen, zoveel mogelijk zorgvragenden optimaal die dienstverlening aan te bieden die naadloos aansluit bij de gedetecteerde noden. Aan ons werd gevraagd de conceptuele uitwerking te begeleiden. Hiertoe werd enerzijds een literatuurstudie uitgewerkt en bediscuteerd en werden alle sleutelfiguren van zowel de overheid (sdiensten) als de private lokale partners bevroegd. Het resultaat van deze denkoefening is weergegeven in onderstaand verhaal.

Bewonersparticipatie, een Olens verhaal.

Het lokale bestuur van Olen wil dat elke zorgvrager het juiste zorgantwoord krijgt op het juiste moment. Om dit te realiseren wilde het lokale bestuur nieuwe paden bewandelen en nieuwe uitdagingen aangaan. Een groot nadeel van de traditionele inrichting van de zorg is immers dat het mensen weg haalt uit hun eigen omgeving daar waar de eigen woning en de eigen woonomgeving als enorm belangrijk worden ervaren als basis voor een actieve en zelfstandige deelname aan het lokale gemeenschapsleven.

De overtuiging leeft dat vooral ingezet moet worden op een blijvende maatschappelijke participatie en een sterk maatschappelijk engagement. Eerder dan in te zetten op bijkomende dure infrastructuur (bouw eigen woonzorgcentrum en/of assistentiewoningen) wil het lokale bestuur vooral investeren in het versterken van de informele zorg door het verhogen van de maatschappelijke participatie van alle inwoners.

Zorg en ondersteuning die door de mensen zelf wordt gegeven op basis van een vrijwillig engagement, resulteert bijna automatisch in een gedreven en verantwoord bezig zijn. Het staat gelijk aan een werken aan een meer solidaire en warme samenleving. Een plaats waar het voor iedereen goed leven is.

Het lokale bestuur is zich bewust dat dergelijke aanpak niet evident is. Het is veel makkelijker om te

Zorg en ondersteuning die door de mensen zelf wordt gegeven op basis van een vrijwillig engagement, resulteert bijna automatisch in een gedreven en verantwoord bezig zijn.

starten vanuit een woonzorgcentrum als zorgkruispunt of vanuit specifieke zorgvragen als vertrekpunt. Dit leidt bijna steeds tot een min of meer aanbod gestuurde zorg binnen een zorglandschap waar de organisatie niet echt wijk- of buurtgericht is. Het lokale bestuur wil daartoe nieuwe wegen bewandelen en werk maken van een **levensloopbestendige woon- en leefomgeving** die aantrekkelijk is en blijft voor de gehele bevolking die kiest er te (blijven) wonen juist omwille van de beschermde woonomgeving, de goede voorzieningen

en het sociale aspect. Met andere woorden een woon- en leefomgeving waar mensen in alle zelfstandigheid wonen en waar er oog is voor de eigen vragen, noden en wensen maar ook voor deze van de burens en andere omwonenden. Een leef- en woonomgeving die kwalitatief mee gestalte krijgt door de inzet van allen.

De dagdagelijkse praktijk toont bovendien aan dat professionele thuiszorgdiensten steeds vaker te kampen krijgen met het rekruteren van deskundige medewerkers. Gezien deze realiteit zullen alle

lokale actoren optimaal met elkaar moeten samenwerken om de verhoogde zorgvraag op een correcte en efficiënte wijze te kunnen beantwoorden en moeten initiatieven ontwikkeld en/of versterkt worden die sociale isolatie bestrijden en sociale netwerkvorming verzekeren en/of mogelijk maken

Rekening houdend met bovenstaande wil het lokale bestuur vertrekken vanuit de kracht van een **laagdrempelig wijk- en ontmoetingscentrum** (in de vorm van een “erkend” lokaal dienstencentrum). Dit om prioritair het sociale netwerk van de inwoners te versterken en van daaruit de doelstellingen van een woonzorgzone te realiseren. Het kloppend hart van Olen-Centrum wordt, met andere woorden, een te ontwikkelen ontmoetingsplaats voor jongeren van 0 tot 100plus. Een gezellig samen zijn als katalysator tot een meer solidair samen leven. De klemtoon ligt helemaal niet op zorgnood als uitgangspunt. De klemtoon ligt op **ontmoeten, ondersteunen** en **samen leven** in al zijn facetten.

Uiteraard in samenwerking met de bestaande welzijnsorganisaties, het bestaande woonzorgcentrum en de professionele thuiszorgdiensten. Met deze lokale derden heeft het lokaal bestuur samenwerkingsakkoorden of engagementsverklaringen afgesloten met als doel het realiseren van aanvullende en ondersteunende dienstverlening op basis van vernieuwende samenwerking. Dit om “zorg in alle facetten” dichterbij de mensen te brengen.

De verschillende “partners in zorg” stemmen de werking op elkaar af en de inwoners maken hier naar behoefte gebruik van. Het resultaat is een woon- en leefomgeving waar het veilig en prettig leven is voor alle bewoners met of zonder zorg. Waar de noodzakelijke ondersteuning met zorg- en welzijnsdiensten om de hoek te regelen is met een volwaardige participatie aan de samenleving van alle bewoners tot doel. Door de samenhang tussen wonen, woonomgeving, welzijn en zorg als uitgangspunt te nemen en alle engagementen daarmee te verbinden, wordt er als het ware een onzichtbaar weefsel over de buurt gelegd. Hierdoor kunnen mensen er langer zelfstandig en onder de beste omstandigheden blijven participeren aan het maatschappelijk gebeuren. Immers het is meer dan duidelijk dat de huidige en de toekomstige generaties ouderen zo lang mogelijk zelfstandig willen blijven wonen in de eigen vertrouwde woonomgeving, ook als ze vroeg of laat te maken krijgen met nood aan zorg en ondersteuning. Met deze realiteit zal het lokale beleid rekening houden.

Om een levensloopbestendige woon- en leefomgeving te realiseren opteert het lokale bestuur voor 4 te volgen pistes:

- infrastructurele ondersteuning van de woonzorgzone Olen-Centrum;
- de uitbouw van een warm ontmoetingscentrum voor jongeren van 0 tot 100plus;
- de organisatie van onderhandelde zorg buiten de eigen vertrouwde muren van de zorgvrager;
- de organisatie van onderhandelde zorg binnen & buiten de eigen vertrouwde muren van de betrokkene.

Bij de praktische uitwerking wil het lokale bestuur niet overdoen of niets doen wat anderen reeds doen. Het lokale bestuur wil onderstrepen dat de klemtoon ligt op toeleiden, faciliteren, ondersteunen en aanvullen en dit op wederzijdse basis. De zienswijze “*wat we zelf doen, doen we beter*” is pretentief en oudbolig. Er wordt bewust en terecht gekozen voor “*wie wat doet is niet belangrijk, zolang het maar gebeurt en goed gebeurt*”.

De klemtoon ligt helemaal niet op zorgnood als uitgangspunt.

De klemtoon ligt op ontmoeten, ondersteunen en samen leven in al zijn facetten.

Infrastructurele ondersteuning

Een woning, aangepast aan de noden en zorgen van de bewoner, is een garantie op een verhoogde en langere zelfstandigheid, zelfs met een grotere en stijgende zorgbehoefte. Levenslang wonen wordt

bouwen aan de toekomst.

Het lokale bestuur wenst te investeren in het aanpasbaar maken van individuele woningen en in het faciliteren van de woonomgeving op het vlak van toegankelijkheid, veiligheid en gemoedelijkheid.

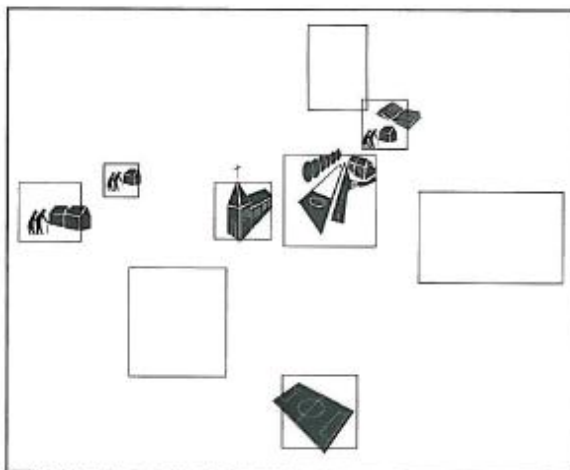
Een levensloopbestendige woon- en leefomgeving omvat een ruimtelijke visie waarbij het lokale bestuur zich stedenbouwkundig voortdurend aanpast aan de woon- en zorgnoden van alle inwoners

Een levensloopbestendige woon- en leefomgeving omvat een ruimtelijke visie waarbij het lokale bestuur zich stedenbouwkundig voortdurend aanpast aan de woon- en zorgnoden van alle inwoners.

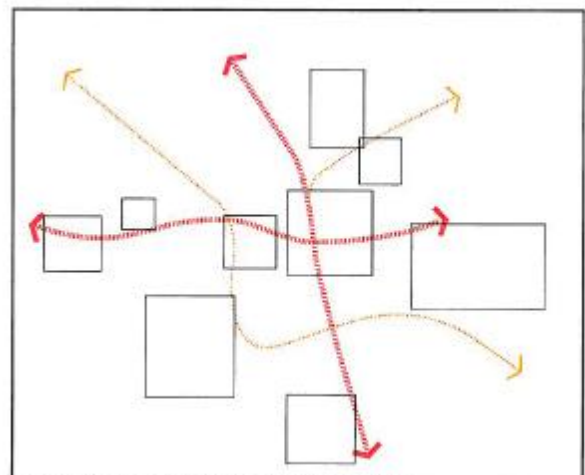
Een verbindend concept dat voorkomt dat er ruimtelijke ontwikkelingen in gang worden gezet zonder goed na te denken over de mensen die er (straks) wonen en leven.

Het lokale bestuur wenst, door middel van dit concept, de dorpskern te vernieuwen om, zo vlug mogelijk, een sociaal- en verkeersveilige woonomgeving te realiseren.

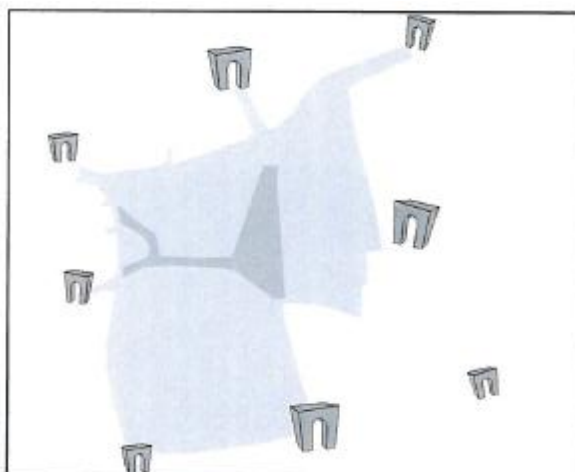
Het lokale bestuur maakt werk van voetgangerscirkels. Een voetgangerscirkel is een aaneengesloten wandelroute die voetgangers in staat stelt om ZELFSTANDIG en op EIGEN TEMPO hun doel LOPEND (al dan niet met hulpmiddelen) te bereiken. Op deze wandelroutes worden voor de voetgangers trottoirs geëffend, afritjes gemaakt, oversteekplaatsen (met meer groentijd) gerealiseerd, obstakel op de trottoirs opgeruimd en rustpunten aangelegd. Voetgangerscirkels verbinden belangrijke voorzieningen met elkaar. Er is voldoende verlichting en een duidelijke bewegwijzering.

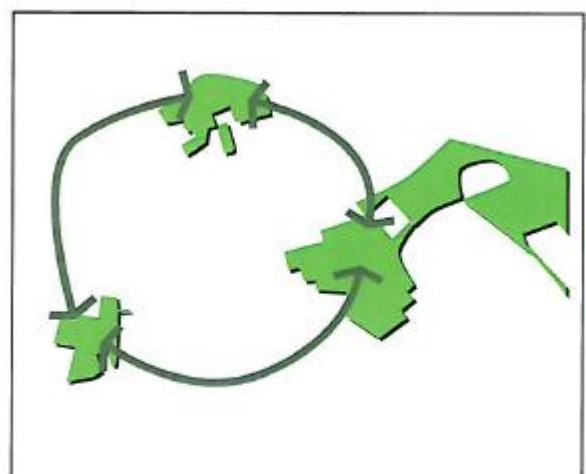
1.EIGENHEID VAN DE PLEK BEWAREN

2.VEILIG EN TOEGANKELIJK NETWERK

3.CENTRALE SAMENHANG

4.BEREIKBARE GROENE RAND

bijdragen dat inwoners langer zelfstandig van de eigen woning kunnen genieten. Kan gezamenlijk een 24-uren telefonische permanentie uitgebouwd worden ? enz.

Formele zorg binnen en buiten de muren van de eigen vertrouwde omgeving

Het doel is om, als partners in woonzorg, concrete afspraken te maken rond de praktische samenwerking tussen ontmoetingscentrum en de professionele thuiszorgdiensten. Afspraken die geconcretiseerd werden in wederzijdse engagementsverklaringen. De klemtoon komt te liggen op aanvullende dienstverlening en vernieuwende samenwerking. Hoe kunnen met andere woorden de inwoners van de woonzorgzone niet alleen zorg binnen maar ook buiten de muren van de eigen vertrouwde woning ontvangen door de diverse professionele thuiszorgvoorzieningen? In dit verband werden engagements onderhandeld met:

- Wit-Gele Kruis van Antwerpen vzw (afdeling Herentals);
- Solidariteit voor het Gezin vzw (afdeling Antwerpen);
- Familiehulp vzw (Zorgregio Herentals);
- Dienst Maatschappelijk Werk De VoorZorg (provincie Antwerpen);
- Zorgbedrijf De VoorZorg;
- Christelijke Mutualiteiten (Turnhout);
- Onafhankelijk Ziekenfonds;
- Landelijke Thuiszorg;
- Regionale Dienst voor Gezinszorg;
- Sociale dienst OCMW Olen;
- CAW De Kempen.

Einde verhaal?

Met bovenstaande werd een mooi theoretisch verhaal geschreven. Het is nu de uitdaging om dit te vertalen naar de dagdagelijkse realiteit. Door het OCMW wordt werk gemaakt van de uitbouw van een lokaal dienstencentrum dat de naam "**Komie Geire**" kreeg. Er werd een centrumleider aangenomen die momenteel de fundamenten legt voor een succesvolle implementatie zodat iedere inwoner op termijn "woon ie geire" kan zeggen.

Wordt vervolgd.